

DEMOCRATIA

Revistă politică, economică și literară

Apare la 5 și 20 ale fiecărei luni

SUMARUL:

- (Democrația) . . . . . Perfida Austrie.
Mihail Drăgănescu . . . Furtuna balcanică.
Mireio . . . . . Neamul (versuri).
P. C. . . . . Supteșul (din Sienkiewicz)
A. S. Vasulescu . . . . . La ocaz. defoucauld (Maxime).
* . . . . . Discursul D-lui N. C. Ghilțu.
Mid. . . . . În pragul morții (nuvelă).
A. S. Vasulescu . . . . . Prințesa (Machiavelli) urmare.
Wega . . . . . Cugetări (Tiruvaluva).
M. D. . . . . Politica internă.
Wega . . . . . Sonet.
* . . . . Felurite; Bibliografii.

REDACTIA : Craiova, Strada Horia No. 3	ADMINISTRAȚIA : La Tipografia Sache Pavlovici, Craiova
--	--

ABONAMENTUL LEI 5 PE AN

Un număr 10 bani

Director proprietar, *N. I. Popilian*, avocat.

Secretar de redacție, *Mihail Drăgănescu*, fost magistrat, avocat.

Comitetul de Redacție:

D-nii profesori: *Dem. Constantinescu*, prim redactor; *Alex. Bărbulescu*, d-nii
advocați: *I. C. Giulescu*, *Ștefan Severini*, *Ion N. Popescu*, *Sc. Constangioară*, *Alex.*
Carianopol, *G. G. Petrescu*, *I. F. Popescu*, *N. Constantinescu*, *I. Mitrică*, *Av. Vas-*
culescu, *Const. Turceanu*, *Adrian Zeuleanu*, *Barbu Ionescu*.

„SĂNĂTATEA“

Societate cooperativă pentru fabricarea pâinei

CAPITAL 200.000 LEI

— împărțit în

8000 acțiuni a câte 25 lei fiecare, plătibile în 5 rate lunare

CRAIOVA

Sediul societății: Strada Justiției No. 36 (Piața Nouă).

Se primesc subscrieri, pentru acoperirea integrală a capitalului, în toate
zilele dela orele 8 — 12 a. m. și 3 — 7 p. m.

Prospecte și statute să trimit franco la cerere.

Medalie de Argint și Aur

Expoziția din București 1906

Telefon No. 62.

Grand Prix. Med. de Aur

Expoziția din Londra 1907

Grand Prix. Medalie de Aur, Paris, 1908.

Intâia Fabrică de Ciocolată

din Oltenia

AL. S. POPPESCU

SOCIETATE ÎN COMANDITA

CRAIOVA

Strada Buzești, lângă Banca Munciei.

Rog cereți pretutindeni

Ciocolata Poppescu

De vânzare

Moșia POTCOAVA (Olt), având 364 pogoane toate arabile, gară 5 minute dis-
tanță și Conac. — **Avantajii de plată.**

A se adresa la redacția revistei „*Democrația*“ str. Horia, 3 — Craiova.

Perfida Austrie!

Lângă țara noastră există un regat mare, fălos dar putred. Slăbit de svârcolirile atâtor țapoare subjugate, ce-și cer libertatea, acest imperiu hodoroșit ce se chiamă Austria, abia își mai ține rangul între țuterile mari, prin intrișile perfide și zăzaniile ce diplomația șireată de la Viena—acest Bizanț modern—știe să văre, fie între țapoarele ce alcătuiesc acest imperiu, fie între țapoarele megiașe.

Și în loc să deă drepturile cuvenite țapoarelor răpitate, acest imperiu, profitând de proclamarea independenței țaporului Bulgar—independență meritată—și călcând tratatele internaționale, găsește de cuviință să-și mărească teritoriul, răpind Bosnia și Herzegovina cari s'ar fi cuvenit statului Sărb, pentrucă de la el au fost deslipite.

Dar Austria merge mai departe, vorbind de compensații pentru Bulgari și Sărbi, atinge chestia Dunărei și ne tratează ca pe o țară cucerită.

Dunărea noastră care a dus la Mare mai mult sânge românesc decât apă și care în bună parte este un fluviu curat românesc pentrucă udă numai România, este considerată de Austria ca lucrul nimănu și s'a pus să-l împartă cu Bulgarii și Sărbii, lăsând chiar să se înțeleagă că Dobrogea, pentru care am cheltuit atâtea milioane și care ni se cuvenca de secolii, n'ar fi a noastră și că pentru a o dobândi trebuie să dăm altora compensații.

Se atinge prin aceasta sentimentul nostru național, și această lovire vine de la acei căror le-am fost prieteni atăta vreme și uitând vechile jigniri naționale, de la acei care mulțumită politicei păcătoase a oligarchiei din țara noastră, le suntem tributari economicește.

Nici un scrupul n'are față de noi perfida Austria.

Eri ni se refuză o convenție comercială, pentrucă nu vor agrarienii acestora în cap cu doctorul Lueger pe care l-am slăvit ca pe un suzeran când ne-a vizitat. Azi suntem jigniți în drepturile noastre sfinte, căci Austria voește să ne răpească Dunărea precum altădată, înșelând Turcia, ne-a răpît Bucovina.

Pentrucă toate țapoarele balcanice se mișcă și își cer drepturile răpitate, e rândul nostru, mai ales față de așrontul ce ni-l face Austria, s'o întrebăm cu ce drept stăpânește Bucovina, pe care ne-a furat-o arătând Turciei o hartă falșe, și spunând că voește să păzască drumul Rusiei spre Constantinopol?

Astăzi, atâtea state, alcătuite din țapoare brave, închid drumul Rusiei spre Constantinopol, ne mai fiind nici o teamă deci, să ni se deă Bucovina, leagănul românismului și locul de odihnă al eroilor noștri.

Față de încălcările Austriei, guvernul român trebuie să ceară drepturile țaporului nostru și pământurile ce ne-au fost furate.

Intotdeauna am fost umiliți de Austria, adeseori am fost siliți să cerem scuze și acum siliți să ne împăcăm cu Grecia.

Românii sunt în drept să ceară guvernului actual să ia o atitudine energică față de politica fățarnică și provocătoare a Austriei, sau, dacă nu este în stare, să plece dela putere, ca să nu risce să fie gonit cu petre și disprețuit de toți românii.

Democrația.

Furtuna Balcanică

Odată cu declararea independenței Bulgarie și alipirea Rumeliei, România nu mai poate dormi pe roze. E caracteristic, că în actul prințului Ferdinand citit la proclamația de la Târnova, prin care se declară țară, se face aluzie, că poporul Bulgar s'a desrobit, grație sângelui Românilor, vărsat la 1877 pe câmpiile bulgare. Ovațiuni și manifestări de simpatie, s'au făcut la Rusciuk și Sofia în fața legațiilor noastre.

Nimeni nu poate lua în serios dragostea bulgărească, care în timpul de față, are tot interesul a ne lingeși în vederea măririi teritoriului ei prin anexarea Rumeliei.

Independența bulgară și dorul de libertate al acestui popor, nu pot fi criticate de nimeni; dar măriria teritoriului ei căpătată sub o formă așa de cutezătoare, aproape unică în analele istoriei, nu poate lăsa rece pe orice bun Român.

Dat fiind faptul că Bulgaria este un popor îndrăsnit, aventuros, ce a sfidat toate opunerile puterilor europene, ocupând prin forța militară calea ferată orientală, nerespectând tratatul din Berlin; ținând socoteală de teritoriul ei mic, armamentul ei inferior și slaba stare financiară, lucruri ce nu au putut-o intimida, toate acestea sunt puternice asigurări pentru viitor, când vor avea și libertatea de acțiune, că Bulgarii mai mult ca oricând vor fi animați de dorul de cuceriri și de desrobirea celorlalți Bulgari aflați sub alte suveranități.

Exemplul lor de azi, ne îndreptățește a prevedea că și în viitor vor căta să se servească de aceleași mijloace nelegale, călcând lipsiți de cinste tratatele dintre națiuni, cari neavând decât o sancțiune morală, totuși trebuiesc respectate pentru buna ordine și pacea dintre popoare.

Dacă ar fi ca toate popoarele să urmeze procedeele și inclinațiunile încă barbare și necinstite ale popoarelor de rasă slavă, ar urma că nici azi omeniarea să nu fi atins progresele civilizației actuale, care nu a putut înflori decât printr'o pace îndelungată garantată prin convențiile dintre popoare, de a se respecta integritatea fie-cărui stat.

Istoria ne arată foarte bine ingratitudea Slavilor de la nord, față de Români la 1877, aroganța lor, marile și dese suferințe ce le-au suferit Românii în strecurarea veacurilor, avându-i din

nenorocire ca vecini; ignobila lor politică de intrigi și planuri ascunse de cuitopire, ce și-au manifestat-o cu aceiași neonestă politică ca și în extremul orient, după cum se știe, ne mai înșirând dese tentative de rapacitate din decursul veacurilor.

De la aceleași hărțueli de vecini rășboinici, vicleni, ne putem aștepta și de la Bulgari, cari nu mult timp după aplanarea chestiei balcanice, nu va aștepta decât o provocare, venită poate chiar de la ei, spre a ne arăta falsa lor dragoste, și visul ei de recucerirea Dobrogei și Macedoniei, pentru a ridica o Bulgariie mare, mai mare ca România.

Dacă un rășboi balcanic nu se va ivi, Bulgaria scapă eștin, căpătându-și noul rang și independența fără a fi cheltuit o centimă, fără a-și fi vărsat un pic din sângele său, fără a fi comis altă bravură decât obrășnicia și dezordinea față de convenția europeană luată prin tratatul de la Berlin.

Iar ca comparație, Românii la 1877, cu totul mai nenorocoși, au căpătat o independență, perzând atâtea suflete, atâtea sume de bani, o Bașarabie și recompensa bravurei bine-meritată, că au salvat pe Rușii sdrobiți pe câmpiile bulgare, dându-ni-se în schimb o Dobrogea pustie și pietroasă, în care și aci România fu dată de pagubă, căci a trebuit să verse milioane pentru îmbunătățirile ei, fiind în tot momentul într'o neliniștită veghere asupra acestui cui bulgăresc ce l-au bătut în casa Românilor, viclenii Slavi ai nordului ca recompensă bravilor dorobanți.

Odată cu independența bulgară, coincide și anexarea Bosniei și Herzegovinei de către Austria, în detrimentul Turcilor și al Sârbilor.

Aceste două evenimente au complicat cu totul pacea europeană, atât de mult păzită de puterile europene și în special al celor occidentale cari nu mai aveau nimic de reclamat. Rășboiul dintre statele interesate poate fi încă în expectativă, dacă poftetele de anexări nu vor lua o margine. Grecia anexază Creta. Rușii găsește bun prilej a pretinde Dardanelele. Italia pretinde Dalmația. Turciei i se dă Novi Bazar, ca recompensă a pierderii Bosniei și Herzegovinei, ca și cum Novi Bazar nu ar fi tot al ei. Anglia anexează Egiptul, dând Turcilor în schimb

Cipru. Albania își declară și ea independența. Ungurii cer ei Bosnia și Hercegovina. Toți profită cu prezență de spirit. Românii nu, ca și cum nu are nevoie să se mărească proporțional, cu năzuințele celorlalte națiuni. România face filosofie fiind garantată prin convenția de la Paris și tratatul de la Berlin, că așa ne spune d-l Sturza, ținându-ne într'o condannabilă neutralitate și indiferență, mai bine zis ramolisment.

Și toate aceste pretențioase națiuni, nu s'au ferit de război, toate și-au arătat colții fără teamă, deși conflagrațiunea amenință să fie generală și crâncenă. Serbia nu s'a temut a amenința Austria și s'a arătat gata a lua armele pentru a pieri mai bine. Muntenegrul i-a oferit ajutorul. Grecia s'a oferit Turcilor. Anglia a luat partea Turcilor pe față. Albania amenință cu revoluția.

Toate aceste nemulțumite state balcanice, au năzuinți la mărirea teritoriilor lor. Românilor nu le poate fi decât în detriment, căci celelalte state mărimându-și teritoriile, în special Bulgaria aproape egalizându-și-l cu al nostru, noi vom încetă în viitor de a mai fi cel mai puternic stat dintre micile state balcanice și deci ne mai impunând același respect vom fi des hărțuiți de Slavi, dușmanii noștrii de rasă. Progresul civilizației noastre va fi turburat și cine știe dacă și teritoriul nu ne va fi știrbit, căci noi nu vrem războiul.

Eră timpul să eșim din indiferența condannabilă, ne mai așteptând platonicele congrese și conferințe internaționale, cari nu au decât o sancțiune morală, nepractică, și cari pot fi călcate cu cea mai mare liniște și ușurință, de cele mai mici state, ca în cazurile de față.

Bulgarii, Sârbii, popoare nedisciplinate în Europa, au lăsat în aceste momente certurile și intrigile de partide. Ei s'au înfrățit, consultându-se cu toții la o laltă, fiind vorba de mari interese de patrie. Azi mai mult ca totdeauna, la noi ar fi fost nevoia unui guvern de coaliție, compus din fruntașii țării, căci marile chestiuni de patrie și de viitorul ei, nu pot aparține numai unui prim-ministru Sturza, ci tuturor fruntașilor țării. În aceste grele momente, când flacăra stă a isbucni, d-nul Sturza convoacă numai membrii partidului său, pentru a discuta scârboase chestiuni de cotizație pentru club, ce în realitate nu eră decât un motiv de a isgoni par-

tizanii d-lui Stoicescu, cari nu plățiseră cotizațiile. E desgustător când vedem de cine este condusă România, și în momentele ei de palpitație generală, de ce este animat guvernul actual.

Și cu drept cuvânt este desgustător, căci cu patriotismul actualilor noștri miniștri de carton, ce au dat dovezi că pot fi duși și anchetați pe la secții de comisărașii streini ce nu ne respectă, pentru că nu le putem impune aceasta cu asemeni conducători, ocupați numai de politica lor internă, de căpătuiala personală, ignorând marile interese de patrie.

Cu asemeni conducători, noi Românii vom rămâne cu totul inferiori, amenințați de nelealitatea și obrăsnicia slavonă, austriacă și ungară.

Dar criza trece. Răsaoiul fuge. Himera se îndepărtează. Norii sunt risipiți, și cerul iar se înseninează. Două săptămâni au trecut de la prima furie, în care toată lumea credea că Europa va eclată. Totul numai sgomot și paradă. Lucrurile reintră în calmul lor. Europa dă dovezi că azi e bătrână; că e un moșneag fără vigoare, fără vlagă, lăsând copiii ei să se emancipeze singuri, fără a putea ridică tonul decisoriu, ea nu mai are nici un rol. Ea e bătrână, nu a avut destulă putere a se mai război. Gusturile medievale, când un împărat declară războiul dintr'o indispoziție de stomac, au dispărut. Tratatele, convențiile nu mai au nici autoritatea morală. Micile state s'au redesteptat, ele nu mai speră naiv, totul dela puteri, ca odată. Ele își iau singure dreptatea ce nu li se dă de veacuri, în mijlocul liniștei celor ce odată erau tari și cari dictau. Poate că e întoarcerea vremilor de pedeapsă bine meritată, ce se dă celor odată tari, cari țineau sub groase lanțuri pe cei mici și slabi. Mai mult ca ori când echilibrul european nu mai este, acum toți se scoală și hrăpește ce vrea, căci cei de odată tari tăcând, azi nu mai sunt tari, ci slabi.

Fi-va Românii pedepsiți, urgisiți a scăpa ocaziunea acestor fericite vremuri, când putea să-și ia și ea totul ce a visat de veacuri, fără a fi țipăt nimeni contra ei, fără a-l fi durut pe nimeni nici capul măcar?

Generațiile viitoare când ne vor judecă, ne vor blestemă.

Mihail Drăgănescu.

Nu plânge...

*Nu plânge dacă palizi crinii
In primăvara vieții mor, —
Pe fruntea ta de-apururi albă
Rămâne strălucirea lor.*

*Nu plânge dacă trandafirii
Pe drum se scutură, când treci...
Purpura lor insângerată
Va stă pe buza ta in veci.*

*Iar dacă 'n tainice azururi
Cad astre, sori de-apururi stinși,
Nu plânge — 'n ochii tăi, iubit-o,
Răsar luceferi mai aprinși!*

București 1908.

Mireio.

Surmenajul

În două numere vechi ale ziarului „l'Indépendance roumanie“ sub titlul „Poveste de Crăciun“, am citit „Le surmené“ frumoasă bucată literară a celebrului scriitor polon d-l Henryk Sienkiewicz, al cărei coprint autorul ne spune că este extras din jurnalul unui preceptor din Posen.

Socotind că pățania prea încărcatului cu învățatura, Mihai al d-lui Sienkiewicz, va servi de pildă multor părinți, și mai ales profesorilor alcătuitori ai programelor de învățământ, publicăm și noi, în traducție românească, povestea d-lui Sienkiewicz

Lumina lămpii, deși micșorată, ne deșteaptă; și adeseori, pe la ceasurile două și trei din noapte, vedeam pe micul Mihai lucrând încă. Silueta lui, mică și slabă, i se desemnă sub cămașă, plecată pe carte și, în tăcerea nopții, vocea lui obosită și somnoroasă, repetă ca o mașină conjugări latinești sau grecești, cu o monotonie asemenea aceleia cu care se recitează prin biserici rugăciuni în cinstea lui Dumnezeu. Când îi strigam să se culce, copilul îmi răspundea:

Nu 'mi știu încă lecțiile, Domnule Lauvent.

Cu toate acestea eu îl puneam de 'și făcea temele de la orele patru până la opt și apoi de la nouă până la miezul nopții; nici nu mă duceam să mă culc, decât când eram sigur că știe tot. Dar adevărul este, că prea eră încărcat. Până să isprăvească cea din urmă lecțiune bietul copil uită pe cea d'întâi și con-

jugările grecești, latinești și nemțești; și numele atâtor departamente provocau o așa zăpăceală în capul lui, că nu putea dormi. Atunci se sculă din pat, aprindea lampa și să așeză din nou la mescioară. Când îl mustram, mă rugă plângând, să 'l las să învețe.

Cu timpul ne deprinsesem așa de bine cu ședințele lui nocturne, cu lumina lămpii și cu murmurul declinărilor, că de îndată ce încetau toate astea, numai decât mă deșteptam. Poate că n'ar fi trebuit să îngăduesc, ca copilul să se obosească așa peste puterile lui, dar ce puteam face!

Trebuia neapărat ca, bine, rău, să 'și învețe toate lecțiile, în fiecare zi, căci altmintrelea ar fi fost dat afară din colegiu și numai Dumnezeu știe ce lovitură ar fi fost asta pentru d-na Maria, care, rămasă după moartea soțului ei cu doi orfani, își pusese toate speranțele în micul Mihai. Situațiunea eră fără scăpare, fiindcă, de altă parte, vedem bine că aceste prea mari eforturi intelectuale minau sănătatea copilului și puteau chiar să devină primejdioase, pentru viața lui! Ar fi trebuit să am puțința de a-l întări fizicește, de a-l pune la mult exercițiu; dar nu eră timp pentru asta. Copilul aveă atâta de făcut, atâta de învățat pe dinafară în toate zilele! Fiecare minut necesar veseliei, sănătății, vieții mititelului, eră ocupat cu latineasca, cu greceasca și cu nemțeasca.

Dimineața, când îi puneam cărțile în ghiozdan și când vedeam umerii lui cei

slabi încovoiindu-se sub greutatea acestor volume bizantine, mi se strângea în nima. Dar dacă ceream nițică indulgență pentru el, profesorii nemți îmi răspundeau că răsfațam copilul, că de sigur Mihai nu muncea în deajuns, că avea un accent polonez și că plângea pentru nimicuri.

Aceste reproșuri mă revoltau, fiindcă știam bine eu cât muncea Mihai. Eră un copil cu aptitudini mediocre, dar foarte stăruitor și, deși foarte blând, inzestrat cu o rară forță de caracter. Iubea din adâncul sufletului pe mamă-sa și fiindcă i se spusese că e nenorocită și bolnavă și că el dacă n'ar munci cum trebuie dânsa ar muri, tremură la ideea asta și petrecea nopți întregi citind numai ca să n'o întristeze. Isbucnea în plânsete când i se da vre-o notă rea; dar nimeni nu bănuia motivul lacrimilor lui, nici al teribilei răspunderi ce simțea că apasă asupra lui în acele momente. Eh! dar cui îi pasă de asta? Avea un accent polonez și atâta tot!

Eu nu-l răsfațam dar îl înțelegeam mai bine decât ceilalți și, dacă în loc de a-l mustră, căutam din contră să 'l consolez de nesuccesele lui, eh bine! asta e treaba mea.

* * *

Și eu am muncit mult, am suferit mizeria și foamea; n'am fost fericit și nu voi fi. Dar cel puțin, la vârsta micului Mihai, când alergam dupe porumbei pe stradă, sau când ne dam pe ghiță dîna-intea primăriei, aveam ceasurile mele de veselie. Eram fără grijă și fericit ca o pasăre. Mihai n'a cunoscut lucrurile acestea. Viața ar fi putut să 'l pună pe nicovala ei, ca pe oricare altul, dar tot ar fi câștigat ceva, dacă, ca copil, ar fi putut să rădă din toată inima, de ceace amuzează pe copii și dacă ar fi putut să alerge în plin aer, sub razele soarelui.

Sunt profesor și nu știu ce ași deveni în lumea asta, dacă ași prinde credința în știință și în utilitatea ei. Dar socotesc că studiul nu trebuie să devină o tragedie pentru copii; că latineasca nu poate să înlocuiască aerul și sănătatea; și că un accent bun sau rău nu trebuie să hotărască de soarta și viața micilor creaturi. Socotesc iarăși că pedagogia își îndeplinește scopul mai bine, când copilul îi simte mâna conducându-l încetșor, iar nu piciorul sdrobindu-i pep-

tul și nici știrbindu-i dragostea pentru ceace învățase să iubească în casa părintească... Eram de șase ani pe lângă el, mai întâi ca învățător, apoi ca repetitor, când intră în clasa doua; avusesem deci timpul să mă lipesc de el.

Mihail sămână mult cu mamă-sa, avea aceleași trăsături delicate, aceiași frunte umbrată de un păr des, aceiași linie grațioasă a sprâncenilor și mai ales vocea, o avea cu desăvârșire la fel. Mama și copilul, amândoi erau dispuși la sentimente exaltate. Făceau parte amândoi din acel fel de creaturi nervoase, impresionabile, brave și iubitoare, cari sunt capabile de toate sacrificiile, dar cari, în viață și în contactul lor cu realitatea, găsesc puțină fericire, pentrucă dau mai mult decât pot să primească în schimb.

Soiul acesta de oameni dispare în zilele noastre și cred, că un realist ar putea zice despre ei că sunt mai dinainte condamnați la moarte, pentrucă se nasc cu un defect la inimă: iubesc prea mult.

Familia lui Mihai fusese foarte bogată altădată, dar... iubiseră prea mult. Diferite nenorociri împrăștiară averea lor și ceace le mai rămăsese nu eră sărăcia, dar, față cu ce eră altădată, mediocritatea. Mihai eră ultimul din familie, așa că d-na Maria îl iubea nu numai ca pe copilul său, ci și ca pe toate speranțele sale pentru viitor.

Din nenorocire, cu o iubire foarte frecuentă la mamă, dânsa vedeă în el aptitudini extraordinare. Copilul nu eră lipsit de inteligență, dar eră din rândul acelor copii ale căror dispozițiuni, mediocre la început, se desvoltă tocmai mai târziu, odată cu forțele fizice și cu sănătatea.

În alte condițiuni ar fi putut reuși să devină un om folositor, ori pe ce câmp de activitate; în condițiile în cari se găsese, se chinuia numai, fiindcă știa ce idee înaltă își făcea mamă-sa de el și se istovea în zadar.

Lucram cu Mihai ca și cum propriul meu viitor ar fi atârnat de notele ce ar căpăta, căci amândoi, scumpul meu băiat și eu, aveam același scop: să nu intristăm pe maică-sa.

Când răușia să obțină o notă bună, mititelul se întoarcea de la școală fericit și plin de bucurie. Mi se părea că a mai crescut, că e mai drept ca statură; ochii lui de obicei așa de întunecați, a-

rătau (exprimau) veselia deschisă a copiilor și străluceau ca doi cărbuni aprinși. Arunca iute dupe umerii lui cei slabi ghiozdanul prea încărcat cu cărți și, clipind din ochi către mine, îmi strigă din pragul ușii:

Domnule Lauvent, mama o să fie mulțumită; azi am luat la geografie... ghi-cește cât?

Și, fiindcă eu mă prefăceam că nu pot să ghicesc, el alergă spre mine cu un aer oarecum mândru și, aruncându-și brațele pe dupe gâtul meu, îmi spunea la ureche, strigând cât îl lua gura:

„Un cinci, cu adevărat, un cinci!“

Și acestea erau momente fericite pentru noi amândoi.

* * *

În serile acelor zile, Michai se pusese să viseze la ce s'ar întâmplă dacă ar avea toate notele cele mai bune și murmură: de Crăciun o să ne ducem la Zalesine; o să fie zăpadă, cum e totdeauna iarna și o să mergem cu sania. Vom ajunge noaptea. Mama o să ne aștepte, o să ne ia în brațe, o să ne sărute și apoi o să 'mi ceară carnetul de note. Eu o să mă prefac trist într'adins;

iar mama par'că o văd citind: religia, perfect; nemțeasca, perfect; latinesca perfect... peste tot numai „perfect“. Oh Domnule Lauvent!

Și ochii bietului copil se umpleau de lacrimi, iar eu, în loc să 'l opresc, îl urmam cu imaginația mea obosită și îmi inchipuiam casa de la Zalesine, seninătatea ei, liniștea ei, și pe acea nobilă ființă care era stăpână acolo și bucuria ce i-ar produce întoarcerea copilului cu „perfect“ în carnetul lui.

Mă foloseam de momentele acelea, spre a-i face nițică morală lui Mihai; îi explicam că mamă-sa ținea mult ca el să muncească, dar că ținea și la sănătatea lui și că nu mai trebuia să plângă când vream să-l scot la plimbare; că trebuia să doarmă atât cât îi ceream ca să nu se încăpățineze a veghea noaptea. Omulețul mișcat, se arunca la gâtul meu și repetă:

Da, da, bunul meu Domn Lauvent, o să mă port cât voi putea de bine și am să mă fac atât de mare, în cât nici mama, nici mititica Lola n'au să mă mai cunoască.

Va urma.

P. C.

La Rochefoucauld

Maxime

24. Când oamenii mari să lasă a fi doborâți de durata nenorocirilor lor, ne lasă să vedem că nu le îndurau decât prin puterea ambiției lor, iar nu prin puterea sufletului lor, și că afară de o mare deșertăciune, eroii sunt făcuți ca și ceilalți oameni.

25. Ne trebuiesc mai mari virtuți pentru a susține norocirea decât nenorocirea.

26. Nici soarele, nici moartea nu pot fi privite în față.

27. Ne lăudăm adesea ori cu patimile noastre chiar cele mai criminale; dar invidia e o patimă timidă și rușinoasă, pe care nimeni nu îndrăznește să o mărturisească.

28. Gelosia, e intrucâtva, justă și raționabilă pentru că ea nu tinde decât să păstreze un bun care ne aparține sau pe care îl credem că ne aparține; pe când invidia e o furie care nu poate su-

feri binele altora.

29. Răul pe care îl facem nu ne atrage atâtea persecuțiuni și ură ca bunele noastre calități.

30. Avem mai multă putere decât voință; și adesea ori numai pentru a ne scuza pe noi înșine, ne inchipuim că lucrurile sunt imposibile.

31. Dacă nu am avea de loc defecte, nu am simți atâta plăcere de a le observa la alții.

32. Gelosia se nutrește cu indoeli, ea devine furie, sau incetează îndată ce trece dela indoială la certitudine.

33. Orgoliul se despăgubește întodeauna și nu pierde nimic, chiar când renunță la deșertăciune.

34. Dacă n'am avea de loc orgoliu nu ne-am plânge de al altora.

A. S. Vasulescu

Domnii abonați cari n'au achitat abonamentul de 5 lei pentru revista „Democrația“, sunt rugați a ni-l trimite după acest număr, având în vedere greutățile menținerii unei reviste.

Administrația.

Discursul D-lui N. C. Ghilțu

rostit la bauchetul din Craiova dat în onoarea d-lui Djuvara Ministru Industriei și Comerțului

Excelență, D-lor,

Sarbătorim, dupe mine, cea mai frumoasă și cea mai mare sărbătoare la care a putut lua parte vreodată județul nostru, și sunt foarte bucuros că această sărbătoare pentru prima oară are loc în Oltenia, căci de aci au pornit totdeauna toate faptele și toate ideile mari. (Aplause prelungite și îndelung repetate).

Această sărbătoare, D-lor, este mare pentru noi, pentru că este prima sărbătoare economică; este mare D-lor, fiindcă în această sală, în acest moment se începe înfrățirea celor trei grade de muncă, a comercianților, a industriașilor și a meseriașilor și sunt plin de bucurie excelentă, că în cuvântarea ce ați rostit D-v. ați arătat încrederea desăvârșită ce o aveți în meseriașul român și ați luat parte activă socotind așa dupe cum cred și eu, că meseriașul nostru e mai activ, decât orice mașină din Belgia și că această mașină omenească, care dă în fiecare moment dovadă de sârguință, se pune în fruntea mașinilor industriale să modeleze cu mâna lui, cu inteligența lui, cu sudoarea lui, toate obiectele ce-i cad la îndemână.

Vă mulțumesc D-le Ministru de încrederea ce ați arătat meseriașilor români. Eu care am avut onoarea să prezidez 3 ani de-a rândul Camera de Comerț și unde am luat parte activă pentru a înălța la gradul de demnitate ce merită viața meseriașilor mi-am putut da seamă, că meseriașul nostru este bine îndrumat, că lui nu-i lipsește bunăvoința, că nu-i lipsește de cât școala și sunt sigur că dacă Dv. veți da atențiune și veți pune în practică ceia ce ați dezvoltat astă seară, meseriașul român va ajunge în curând la calea pe care va trebui să o urmeze și va fi în fruntea meseriașului străin.

Să dea Dumnezeu ca acest pas ce am făcut astă seară de a lua parte la invitațiunea delicată a prezidentului Camerei de Comerț, că acest pas al nostru să servească în viitor acelor cari vor veni după noi, ca un exemplu ce am dat pentru complectă dragoste ce avem pentru clasele muncitoare, ca un exemplu ce dăm de o politică civilizată, ca s'o numesc așa, care trebuie să îndrumeze pe toți românii. (Aplause).

Să trăiască D-nul Ministru. (Aplause prelungite).

In clipa morței

(Nuvelă)

E în Vinerea Paștilor.

Vântul suflă afară și spulberă sloata. Și e frig, întunec și urât. Pustiu...

În chilie, candela de la picioarele lui Crist, răspândește o lumină gălbue roșatică și slabă. Este monotonie și tristeță în această chilie; aer greu, lumină slabă, miros de unt-de-lemn ars, și o tăcere de mormânt, întreruptă din când, în când, de tresăririle nervoase ale unui bătrân călugăr, care șade ca amortit pe un pat cu așternut alb.

Ochii călugărului sunt inchiși și din când, în când, aruncă greoi câte o privire amară, spre Crist cel răstignit, luminat de palida candelă. Barba albă-i cade pe piept, dându-i aerul unui Dumnezeu de prin icoane, iar când deschide

ochii sub genele lui albe și stufoase, se zărește în ei o tristeță de bătrân nefericit, o melancolie fără nume.

Crist de pe crucea din perete, îi surâde, ca ingerul din Ghetsemani. Bătrânului călugăr, pare că 'i vine să înțindă mâna, spre a-și primi paharul morței. El își numără momentele în ceasul de pe urmă. Prin mintea lui încă, întreagă și limpede, îi trece viața plină de dureri, viața lui plină de banalitate și lungă de un veac. Acum, în clipa morței, pentru cea din urmă oară, îi fuge prin minte, întreaga această searbădă viață, cu tot convoiul ei de fapte, de sbuciumări, de întâmplări și amintiri.

Fusese și el copil ca toți, naiv și simplu. Cea mai deplină stare de fericire

„Nil admirari“.

Horatius.

este copilăria. Câte visuri și bucurii, fericire și neștiință eră atunci; ce sfărâmare a tuturoră acum, după o lungă experiență de un veac. Viața așa de greă și dureroasă pentru sufletul și mintea noastră microscopică, privită înapoi din ceasul morței, pare un nimic plin de mari străduințe.

Fusese și el tânăr, trecuse prin școli. O trudă e viața în care tot învățăm, fără vre-un mare folos real. Cu cât cunoaștem mai multe, cu atât ne credem mai nefericiți. Profesorii arată multe legi, teorii și țifre; dar, unde reese vre-un bine sufletesc din ele? Fără voe la vârsta copilăriei, învățătura se dă în silă, nu după inclinarea fiie-căruia, dar devine de nemistuit. Iată cea dintâi nemulțumire.

Tânăr, a avut poate și el un suflet mai visător, mai svăpăiat. Cum a putut el atunci să se trudească, a învățat țifre deșarte, pentru un suflet mai eteric, care nu i-a atras nici un interes; cari nu l-au mișcat, și nu au fost primite de el, sufletul dorind cu totul alte lucruri.

I-ar fi trebuit poate lucruri, cari să-i fi dat căldura inimei; lucruri cari să-i fi ameliorat zvăpăierea ei; sau cari să i se fi potrivit temperamentului său. Cât folos i-a adus lui spre pildă, măsurarea unghiurilor, sferelor, arcurilor, când cugetul lui poate nu le-a cerut, nu le-a primit decât cu silă, când capul lui va fi fost cuprins de niscai-va visări. Ori, poate a fost un iubitor al țifrelor și intru cât i-a folosit lui alte învățături! Dar în școli, a fost silit și s'a trudit învățând de toate.

Au trecut și acestea, s'au terminat, fără să-i aducă vre un folos, luând calea schitului din cauza unei deșarte vieți, al cărei scop nu l-a cunoscut nici-odată, decât de a muri; iar acum la sfârșitul vieții lui călugărești, viindu-i în minte, nu găsește cuvinte, prin cari să le disprețuiască. Banalități!

Anilor copilăriei, urmară aceia ai tinereței, când inima iubeste fără rațiune.

Câte visuri frumoase și ideale, nu va fi avut; câte fecioare vor fi fost divinizate de el; câte il vor fi iubit! Prin mintea lui trec toate și cât este de supus morței, tresare nervos ca și o inimă tânără, ridicându-și ochii trist, greoi, către Crist luminat de slaba candelă ce arde încetșor.

„O!—exclamă el stins de bătrânețe—religia ta, Crist, e protivnic inverșunată

contra iubirei de femeie, păcătuiind chiar gândul zice Mathei: „că tot cel ce cată la femeie, spre a o pofti pe ea, a săvârșit adulterul cu dânsa, în inima sa“. Ea e o religie care face, ca sufletul să-ți fie trist. Disprețuește iubirea ca pe un rău. Femeiei nu 'i e îngăduit să calce altarul bisericeii. De ce? nu este nedreaptă această morală?“

Mintea lui, de bătrân călugăr pe patul morței, se ridică contra aceluia, al căruia servitor eră.

„Cum poți să respingi femeia ta aleasă—continuă el—omorându-ți voința ta de om, să indeplinești ceva, contra cerințelor și poruncilor naturei? De ce să vezi în femeie un lucru de respins și cu o privire așa de neagră, când orice om de simț, o vede sub ochii săi ca îngerii unui Raphael, ca Madona unui Titzian. Putut-am să mă lipsesc cu atâta tărie, cum vrei tu Doamne! de o tovaroșe a inimei? Ea e ființă, ca și bărbatul, lăsată de natură, ca să viețuiască și să se folosească, de toate aceleași drepturi. Bărbați! faceți-vă legi și privilegiu voi înși-vă, disprețuiți tot, ce diferă de voi! Nedreaptă morală!...“

Un gând de căință în clipa ceasului din urmă, infioră pe bătrân.

„O! Doamne, reluă el cu teamă—iartă unui rătăcit, că acum pe patul morței, păcătuesc contra ta. Nu tu Doamne ești vinovat, ci nepricepuții tăi urmași meschini, cari au stricat inaltele tale învățături. Simptomele morței imi răpește mintea, da! tu ai fost mare, drept și bun...“

Ochii lui sticloși, ținteau cu o privire amară pe restignitul Crist. În chilie tot tăcere de mormânt. Candela aruncă raze slabe peste chipul bătrân și veșted al călugărului. Mica chilie are un aspect de tavernă. Călugărul istovit, cu un aspect de mcșneag Brahman, forțându-se, se scoală tremurând din albul lui așternut și merge de ingenunche la picioarele lui Crist, împreună mâinile tremurânde, și cu un glas stins, tremurător, de moarte, îngână:

„Doamne! ai suferit ca un martir, pentru indeplinirea idealului sfânt: iubiți-vă unul pe altul. Astăzi falșii tăi servitori, trăesc poleiți și sărmanii iubiți de tine, zac în mizerie. Ai zis pentru curățirea și fericirea sufletelor: roagăte în sufletul tău, și când te rogi incue ușa odăei tale; pentru vanitatea omenească: să nu știe dreapta ce face stângă; pen-

tru idolatri: să nu aibi alți Dumnezei, decât unul singur, și să nu-ți faci ție chip cioplit... Dar astăzi puritatea și sinceritatea inimei tale, s'a transformat în rău. Preoții, să vrăjmașesc, mai mult ca oamenii ordinari, lumea vine la biserică să arăte celorlalți, evlavia lor falsă, și luxul vestmintelor, sărutând atâtea scânduri argintate și zugrăvite cu chipuri omenești, consfințindu-le ca și pe tine, pe când servitorii tăi divini, glăsuiesc în cor, ca după înalta ceremonie să-și uite sfânta lor datorie, ca orice om fără de lege“.

„Iată Crist gândurile-ți divine în ce au fost transformate; iată, tu acela, care cu drept cuvânt ți se zice, că ești născut dintr'un suflet de fecioară curată și ideală; iată sufletul tău mare, și povățuitor genialitatea ta zeificată, cum se

serbătorește fără nici un sens... iartă-le lor Doamne, căci ei nu știu ce fac...“

Bătrânul călugăr, ca un tragic artist, se târi în patul său și își puse mâinile pe piept. Pleoapele lui, se apăsă rău peste globii ochilor și se închise. O ultimă sforțare mai făcu și întinzând mâinile spre Crist, șopti cu glasul tremurând și năbușit: „în mâinele tale Doamne îmi dau duhul...“

Candela trosni și se stinse. În întunec pe fața lui, se răspândi închipuirea unei lumini sfinte... Capul lui căzu pe pernă, adormind de veci, după un veac de viață...

Afară vântul vâjăie și repede sloata în geam. E tot întunec și pustiu peste tot...

Mid.

N. MACHIAVELLI

PRINȚUL

(Urmare)

Cap. V.

Cum trebuie să fie guvernate orașele sau principatele, care, înainte de a fi ocupate, se conduceau prin propriile lor legi.

Dacă Statul pe care l-am cucerit e obicinuit a trăi prin legile sale și în libertate, avem trei mijloace de a-l păstra în mâinile noastre. Primul mijloc e de a-l ruina; apoi de a ne duce să locuim noi înșine în el, în sfârșit, de a-l lăsa propriile sale legi, condiția de a plăti un tribut, și de a institui în el un guvern compus dintr'un mic număr de persoane care să menție statul favorabil ție. Căci, aceste persoane fiind aduse la guvern de prinț, știu că le va fi imposibil de a se menține la putere altfel decât prin amiciția și puterea prințului, și că trebuie să facă tot ce e posibil pentru a-l susține. Un prinț va păstra mai curînd un oraș obicinuit a trăi în libertate, guvernându-l prin cetățeni săi proprii, decât făcând astfel, probă sunt Lacedemonienii și Romanii. Lacedemonienii ocupară Athena și Theba stabilind un guvern oligarhic și totuși ei perdură din nou aceste două orașe. Romanii păstrară Capua, Carataginea și Numanța, distrugându-le. Din contra, voind să țină Grecia, cum o ținuse Sparta, adică liberându-o și lăsându-i legile sale,

nu isbutiră și se văzură nevoiți să distrugă mai multe orașe din această provincie pentru a o avea, așa că cel mai bun mijloc de a păstra în puterea sa orașele cucerite, e de a le distruge. Cel care ajunge stăpânul unui oraș obicinuit cu libertatea și nu-l distruge, să se aștepte a fi el înșuși ruinat, căci orașul își motivează totdeauna revolta sa în numele libertății, și vechilor sale obiceiuri, pe care nici timpul, nici binefacerile nu-l fac să le uite vreodată. Și dacă nu despărțim pe locuitori și nu-i împrăștiem, ei își amintesc în orice ocaziune, de libertatea lor, cum a făcut Pisa, care era de atâția ani sub jugul Florentinilor. Dar când aceste orașe sau provincii sunt obicinuite a trăi sub un prinț, și nu mai e nimeni din neamul său, cum pe de o parte ele sunt obicinuite a uita, iar pe de alta familia fostului lor prinț e stinsă, nu se înțelege între ele pentru a alege un altul, nici a trăi în libertate; așa că sunt mai greoaie a lua armele și prin urmare e mai ușor unui prinț de a pune mâna pe ele. Dar republicile au mai multă viață, mai multă ură, mai multă dorință de a se răzbuna, și amintirea vechei libertăți nu le lasă în pace. Astfel, cel mai bun mijloc e de a le distruge sau să locuiești în ele.

(Va urma)

A. S. Vasulescu

TIRUVALUVA ¹⁾

Cugetări

(din literatura indiană)

Nu există pe pământ fericire mai mare de cât a doi soți uniți prin castitate și practica vieții.

*

Starea cea mai de sfințenie a căsătoriei, este aceia când ea nu are altă țintă, de cât virtutea.

*

Iubirea conjugală s'a născut dintr'o ploaie de lacrimi, ce Brahma, ființa supremă, le-a lăsat să cadă pe pământ.

*

Iubirea atrage virtutea și respinge răul, precum soarele atrage la el toți germenii vieții și usucă substanțele neutile.

*

Dacă iubirea ne atrage sufletele, la ce servă unirea corpurilor? Iubirea este viața, lipsa de iubire, moartea.

*

Singura dorință de a satisface pasiunea ce are pentru femeia unui amic, face pe om mai necurat de cât un cadavru.

*

Omul curat se cunoaște mai ales după castitatea limbajului său; nici-odată nu ese din limba sa, ceva care să poată infrunta auzul copilului și al femeii.

*

Vorbele dulci sunt semnele exterioare

¹⁾ Virtuos și genial poet al anticității indiene, tradus în franceză de Louis Jacolliot fost magistrat în Indii.

ale sentimentelor simple și oneste; de ce dar să ne servim de cuvinte amare? Mănâncă oare cineva fructe amare și necoapte, când poate să-și procure coapte și dulci?

*

Cele mai frumoase ornamente pe care trebuie să le ambiționeze oamenii, sunt: simplitatea și afabilitatea.

*

Vorbele seci, sunt cel mai bun semn de un caracter fără cunoștință. Cei ce posed un așa caracter nu sunt niciodată luați în serios de semenii săi. Ca și intinsul ocean, umanitatea își are spuma sa, pe care vântul nehotărârei și al asardului o mătură dupe voia sa. Eroarea este mai scuzabilă de cât ușurința. Înțelepții își petrec viața în contemplațiunile infinitului și a adevăratei înțelepciuni du a nu vorbi de cât de ceia ce știm, și să nu spunem ceva neutil. Oricare vorbă neutilă, chiar prin aceasta, este răufăcătoare. Deprinde deci spiritul tău de a nu-ți prezinta decât imagini serioase și când începi să vorbești, alege din ideile tale pe acelea, cari, interesând pe auditor, îi vor fi totdeodată profitabil.

*

Fă oricum să dobândești un caracter egal, și puneți toate puterile a nu uita niciodată că răbdarea este începutul și finele înțelepciunii.

*

Ori cât de mic ar fi serviciul făcut, cel ce îl primește, trebuie să-l considere mai mare ca și Universul.

Wega

Politica internă

Partidul conservator-democrat, a început din nou să-și arate frumoasele succese, odată cu încetarea vacanței. După cum și era de prevăzut față de puterea acestui partid, la alegerile comunale din Constanța, a reușit lista partidului conservator-democrat cu 337 voturi contra

a 278, în frunte cu fostul primar I. Bănescu.

Cu ocaziunea acestei reușite, valoroșii cetățeni ai Constanței, au fost cuprinși de un mare entuziasm, sărbătorind fericitul eveniment manifestând cu muzica pe străzi. S'au expedit d-lui Take Io-

nescu sute de telegrame.

Partidul conservator-democrat dă o nouă dovadă de forța sa, care a pătruns adânc în inima poporului într'un timp relativ scurt.

Suntem siguri, că și de astă-dată, ca și la toate triumfurile electorale repute de partidul conservator-democrat, junimiștii, ca niște Români renegați, vor spune cu cinism: aceasta nu înseamnă nimic, cum nu a însemnat nimic nici la Iași, Vaslui, Craiova, și Târgu-Jiu în fața lor și cum nu va însemna nimic nici la București.

Cinismul junimist nu poate fi socotit decât o ridiculă aberație mintală, o îngrijitoare stare de spirit, mania de a nega din gelozie adevărul. Fărămitura junimistă, văzându-și ruina și repudiul țării, nu mai poate pricepe, sau mai bine zis nu vrea să priceapă, că dela 3 Februarie a. c., marea majoritate a țării, s'a grupat în jurul partidului conservator-democrat, ca cel mai înaintat în idei și moravuri; o altă parte mai mică în jurul celui liberal-național, care nu a mai putut obține nici o alegere după cea de la Iași; iar la carpiști, o mică cantitate neglijabilă și fără de nici-o însemnătate politică.

* * *

Săptămâna trecută, la clubul liberal din capitală, membrii partidului național-liberal, au fost convocați de d-l Sturza pentru a se consfătui asupra reorganizării electorale a liberalilor din capitală.

Ședința a fost extrem de furtunoasă. D-l Sturza a fost foarte violent la adresa d-lui C. I. Stoicescu, în cât d-l D-r Măl-

dărescu, a cerut d-lui Sturza să fie calm. De aci o discordantă impresie în rândurile membrilor, ceia dovedește că în partidul liberal domnește vrajba și lipsa de disciplină

S'au discutat mici chestiuni, de cotizații lunare, de oare-ce partizanii d-lui Stoicescu nefiind la curent cu plata, d-l Sturza găseă frumos și oportun momentul a isgoni pe acei partizani din club.

Apoi d-l Sturza a expus părerea guvernului asupra situațiunei externe a României, legitimând independența Bulgariei, anexarea Cretei de către Greci, a Bosniei și Herțegovinei de către Austria, conchizând că: în ce ne privește pe noi, România nu va suferi nici un neajuns, *căci toate drepturile ei sunt garantate prin convenția dela Paris și tratatul dela Berlin.*

Cu alte cuvinte, noi Românii, după astfel de teorii naive, putem să ne culcăm pe urechea cealaltă, de oare-ce în cazul cu Bulgarii, noi am văzut garanțiile ce ni le poate inspira tratatele și convențiile, cari sunt atât de platonice, în cât orice mică Bulgarie le poate surpa, se poate abate fără altă sancțiune, decât cea morală, care nu poate fi păgubitoare materialmente. Ceva analog cu sancțiunea morală a legii izlaturilor la care nu s'a supus până azi nici un proprietar, sfidând cu mâinele în șold iscusita lege a actualui guvern nepriceput.

D-nul Sturza cu astfel de idei, în politica internă și externă a țării românești, puteă să se nască peste două-trei mii de ani, când toți oamenii vor fi îngeri, ne mai având nevoie de legi cu sancțiuni.

M. D.

Sonet

*Se afundă 'n mine tristele gândiri
Atâtea ore dulci în șir s'au dus
Incet, incet ca stelele'n apus:
Mă turbur des, duioasele-amintiri.*

*Frumoasa dragoste înjghebată
Ce 'mi dă atât de multe dulci gândiri,
Ne leagă cu atâtea amintiri,
Și-mi umple sufletul și mintea toată.*

*Craiova dulce e de neuitat
Și-adeșea în veghere lung contemplan,
Atâtea ore ce ne-a alintat.*

*O! vis, te-ai dus... și nu mai vii tu?... Nu?...
— Zăresc ca din adâncul unui templu
O Veneră ce mi vine încet... Ești Tu!*

Wega

Felurite

Inregistrăm cu bucurie, că starea M. S. Regelui Carol este astăzi foarte multumitoare. Nutriția se face cu înlesnire, M. S. redobândește zilnic forțe. Fenomenele catarului au dispărut cu totul, precum și nevalgiile intercostale. M. S. a făcut în cursul acestei săptămâni dese și lungi preumblări prin pădurile Castelului Peș.

Acum Curtea Regală părăsește Sinaia, pentru a-și lua reședința de iarnă în București.

În urma acestor bune vești, toată suflarea românească respiră ușurată, de grija ce o cuprinsese în timpul din urmă.

Continuarea unei infamii. Procesul administrațiunii conservatoare de la primăria Craiovei. — Ziarele bizantine și liberale crezând că fac pe placul stăpânilor s'au întrecut în alterarea adevărului în privința procesului administrațiunii conservatoare de la primăria Craiovei. Începând cu denaturarea depozițiilor martorilor, care de altfel au fost toate favorabile inculpaților și zdrobitoare pentru pătimașii acuzatori, acele ziare au conchis — lucru cu desăvârșire imoral — că oricare ar fi sentința tribunalului! d. Mișu Kintescu conservator-demăcrat — „Epoca“ lasă să vadă că dacă d. Mișu Kintescu ar fi trecut la junimiști era altceva — va eși zdrobit.

E curios de tot metoda cartelului liberal-junimist, după care se combat adversarii. Întâi mint cu nerușinare în privința martorilor și pentru că știu că au mințit caută să pregătească opinia publică pentru cazul achitărei, spunând că și atunci d. Mișu Kintescu va eși zdrobit.

Trebue să fie cineva bizantin sau socialist brătienist, pentru că numai acest soi de oameni, fără Dumnezeu și fără rușine, pot concepe astfel de teorii.

Lucrurile însă nu vor fi așa, iar adversarii și dușmanii noștri, decepționați în urma procesului din zilele trecute, ar fi arătați lumii așa cum sunt la sfârșitul procesului care așa cum să prezintă înaintea Trib. de Ilfov unde a fost strămutat, se vede îndeajuns că e vorba de o cabală politică. Toate infamiile la care au recurs adversarii și — mai ales — dușmanii d-lui M. Kintescu au fost probați înaintea tribunalului. Insuși martorii au fost bătuți și legați în fiare de judele instructor de la Craiova pentru a mărturisi contra d-lui M. Kintescu.

Ar trebui ca alcătuitoarii acestei infamii să aibă răbdare și încredere în justiția țării cum avem și noi.

Și pentru că adversarii și dușmanii noștri s'au grăbit să rostească condamnarea înainte de terminarea procesului. să ne dea voie să le spunem și noi că: *oricare ar fi sentința tribunalului!* d. Mișu Kintescu are atât de mulți prieteni cari — în toate cazurile — vor ști să-l răzbune și răzburarea va fi amară și va lovi copii din copii, fără milă, pentru că nu poți avea milă față de mișei și canalii.

* * *

Relativ la anexările din orient, putem zice, că dacă chestia e pe apucate, ignorând tratatele scrise, și angajamentele puterilor europene de ce nu am pretinde și noi ceva, că avem mai mult ca toate statele de pretins: Basarabia, Bucovina, Transilvania, Banatul, Maramureșul, Crișiana, poate și Macedonia, de oare ce

Bosnia și Hertegovina nici nu era a Austriei și nici locuită de Austriaci nu era ci de Turci; pe când țările de mai sus au fost românești și locuite sunt și azi de Români 70, 80 la sută; pentru Dobrogea nu incapa a fi vorba de restituire, că ni se cuvine pentru bravura de la 1877.

Toată presa română, care e oglinda opiniei publice, a ridicat tonul împotriva măririi de teritoriu a Bulgariei, relevând cestiunea că România nu trebuie să mai stea neutră, ci să ia și ea cuvântul cu îndrăsneală, față de evenimentele din Balcani.

De la politica pacnică de la început, se simte și la noi un gând rășboinic în opinia publică, de oare ce toate stătuțele se ridică și anexează, iar noi, un stat puternic, de ce nu?

Oare să fim mai fricoși ca cei mai mici de cât noi?

* * *

Pentru direcțiunea generală a poștelor. — Atragem atențiunea d-lui Director general al poștelor, asupra serviciului detestabil de la oficiile poștale Craiova și T.-Severin. Revista noastră nu numai că este dusă târziu la abonații din aceste două orașe, dar câte odată este confiscată. Depozitarul din T.-Severin a primit revista la 1 Octombrie deși a fost expediată la 19 Septembrie. Noi plătim toate sarcinile către stat, fără discuțiune, dar ar trebui ca statul să aibă funcționari cu *mai mult obraz*, de cât cei de la oficiile poștale din T.-Severin și Craiova. Avem probe ca să dovedim vina acelor funcționari și dacă cazul se va repeta vom acționa direcțiunea poștelor pentru pagubele ce suferim.

Rugăm pe cei în drept să ia aminte!

* * *

La 26 Octombrie 1908, redacțiunea revistei „Democrația“ se va muta în str. Cazar-melor No. 27, Craiova.

Bibliografii

Viata Nouă. No. 15 (București).
Zavera. No. 36 (București).
Voința Poporului. No. 40 (Cernăuț).
Românul Politic și Literar. No. 21 (București).
Revista Culturală. No. 22 (Craiova).
Vremea. No. 43 (Galați).
Lumea literară și științifică No. 7 (Brăila).
Pagini Libere. No. 14 (Galați).
Revista Industrială. No. 9 (București).
 O nouă revistă a apărut în Craiova: „*Căminul Literar*“.
Zavera. No. 37/908 revistă umoristică ilustrată.
Românul Politic și Literar. No. 22/908 (București).

Viata Nouă. No. 16/908 (București).
Pagini Juridice. No. 35/908 (Craiova).
Ramuri. No. 19/908 (Craiova).
Biblioteca Modernă. [București str. Bis. Enei 7]
 Director V. Alexandrescu, din 1 Octombrie 1908, publică:
Deziluzia plăpămarului de V. Alexandrescu
Biciclista, comedie localizată de V. Alexandrescu
Unei femei, [versuri] de Ludovic Daus
Melancolii de toamnă de Mihail Drăgănescu
Cântările primăverii [versuri] de M. Demetriad
In seri de iarnă, Mazurka, op. 6 de M. Drăgănescu
 Romane, sfaturi, șarade și numeroase ilustrațiuni în text. Proșul 1 leu.

De Vânzare Instrumente de inginerie hotarnică și topografiei cu preț efitin. A se adresă la redacțiunea acestei reviste, între orele 8—10 a. m., zilnic.

„PLUGARUL“

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

CRAIOVA Strada UNIREI No. 80.

Biuro. Technic, Agricol și Industrial

Reprezentanța pentru Oltenia a renumitelor garnituri de treerat H. Lanz din Mannheim

*Reprezentanța pentru Oltenia a Motoarelor cu benzină
și gaz sărac „Kosmos“, — Societatea garantează soliditatea și buna
funcționare a acestor Motoare.*

Depozite: Postamente pentru mori. Pietre de mori franțuzești. Pietre pentru mori de apă. Ciocane de ferecat. Teascuri și stropșitori de struguri. Pompe de fântâni și de incediu și Bascule „Garveus“. Tocătoare de nutreț. Tocătoare de sfeclă. Mașini de saramurat grâu. Vânturători. Dărace și scărmanători de lână. Tăvăluge. Trioare. Manometre. Batoze de bătut porumb cu aburi și manuale. Pluguri cu 1 și 2 brazde. Pluguri de coastă. Curele de păr de cămilă. Benzină. Uleiuri minerale. Vaseline. Valvolină. Sonerii electrice. Telefoane. Lămpi și instalații electrice etc.

„SERVICIU SPECIAL PENTRU INSTALAȚII DE APĂ“

Se recomandă în special persoanelor care construiesc din nou, pentru a-și face instalațiile de conducte, în vederea aducerii apei la Craiova.

Reprezentanța Generală pentru Dolj a Societății Generale de Asigurare din București

„VICTORIA“

LIBRĂRIA și TIPOGRAFIA
SACHE PAVLOVICI

— CRAIOVA —

Strada Unirei No. 43 și strada I. C. Brătianu No. 2.
INSTALAȚIE CU ELECTRICITATE